

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin Meșinca
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea - 2020

Cartea Mea e și a Ta!

ISSN 2734-6889
ISSN-L 2734 -6889

Alexandru Ioan Cuza și Mihai Eminescu

Alexandru Florin ȚENE¹

Alexandru Ionu Cusa.

Reproducere după Familia

Unirea de la 1859, înfăptuită sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza, care a marcat nașterea României, l-a găsit pe junele Mihai Eminescu învățacel la Cernăuți, însuflețit de patriotismul dascălului său Aron Pumnul. La fel ca toți bucovinenii el a simțit emoția și speranța revenirii Bucovinei la patria mună.

Perioada, scurtă a domniei lui Cuza, plină de împliniri și reforme, a coincis cu formarea intelectuală a Poetului, inclusiv cu călătoriile acestuia prin mirifica Transilvanie aflată vremelnice în imperiu Austro-Ungar, perioadă când i se întâlesc convingerile naționale. Toate acestea au contribuit mai târziu la scrierea a zeci de articole și cronici cu caracter politic, istoric, inclusiv social - economic, publicate în presa vremii, mai ales în „Timpul”, Cuza devenise pentru Eminescu un reper, fiindcă perioada domniei sale, deși scurtă, contribuise la propășirea materială și culturală a poporului.

Personalitatea lui Alexandru Ioan Cuza îl fascina pe tânărul născut la Ipotești (după unii cercetători la Botoșani). După anul 1869, ca student la Viena, cunoscând că fostul domnitor își începuse pribegia în 1866, a luat hotărârea să-l cunoască personal pe Cuza. Astfel la 1 ianuarie 1870, un grup de studenți în frunte cu Eminescu la vizitat pe surghiunitul domn la reședința lui din Dobling, în apropiere de Viena, pentru a-i adresa urările tradiționale de Anul Nou. Presa vremii vieneze subliniază că studenții români au cântat colinde românești. Fostul domnitor a fost impresionat de gestul studenților. De

această perioadă, revenit în țară, Eminescu își v-a aminti de istorica și impresionanta întâlnire cu făuritorul unirii principatelor. Din păcate, peste trei ani, în 1873, pe 15 mai, Alexandru Ioan Cuza a trecut la cele veșnice, la doar 53 de ani. Un grup de inițiativă și cu sprijinul Elenei Doamnă, la 29 mai a fost adus în patrie, fiind înmormântat la Ruginoasa, în prezența a peste 30.000 de români. În acea perioadă Eminescu se afla la Berlin, continuându-și studiile și încercând să-și ia doctoratul.

¹ Articol preluat din Luceafărul nr.1 (145)/ 11 ianuarie 2021

2

Calitățile sufletești al Elenei Doamne , soția lui Cuza, (despre care Eminescu a avut cuvinte de apreciere), și educația primită au îndemnat-o să-și dedice întreaga sa viață și avere acțiunilor caritabile. Și-a început opera de binefacere la București, patronând Azilul Elena Doamna de la Cotroceni, destinat fetelor orfane, și a încununat-o la Iași, unde a lucrat benevol ca infirmieră la spitalul „Caritatea”. Suflet generos, Elena Cuza a consimțit să-i adopte pe cei doi fii nelegitimi, Alexandru și Dimitrie, pe care soțul său îi avea cu prințesa Maria Obrenovici, acordându-le întreaga sa atenție, ocupându-se de educația lor și înconjurându-i cu o afecțiune maternă.

Elena Doamna, femeia plăpândă și sfioasă, a supraviețuit tuturor celor care i-au marcat viața în vreun fel. Poate că lovitura cea mai grea fusese moartea mamei sale, Catinca, în 1869. A împărtășit cu stoicism exilul soțului detronat și, după moartea acestuia la 16 mai 1873, „i-a păstrat memoria cu o extraordinară devoțiune, neîngăduind să se rostească un singur cuvânt despre slăbiciuni pe care le cunoștea, le îngăduise și – o spunea cu mândrie – le iertase, ca singura care pe lume putea să aibă acest drept” (N. Iorga). Supraviețuind tuturor celor pe care i-a iubit, și-a petrecut ultimii ani de viață la Piatra Neamț. Acolo s-a stins la 2 aprilie 1909, fiind înmormântată la Solești.

De remarcat este faptul că ideile reformiste ale lui Cuza au apărut în primele articole de publicistică semnate de Eminescu, apărute într-un ziar din Pesta, numit „Federațiunea”. Studentul Eminescu a scris trei articole în acest ziar, în perioada aprilie și mai 1870. Ele se intitulau: „Să facem un congres”, „În Unire e tăria” și „Echilibrul”, din care răzbătea ideea ca românii adunați într-un congres să exprime solidaritatea cu celelalte națiuni asuprite de imperiu. În urma publicării acestor articole autoritățile imperial i-au intentat proces, acuzându-l de instigare și destabilizare. De altfel implicarea lui Eminescu la manifestările de la Mănăstirea Putna, dar și celelalte acțiuni patriotice de-a lungul vieții sale, a fost înțeleasă în cheia acțiunilor lui Cuza, ca luptă pentru unitatea națională.

Întors acasă, publicistul Eminescu devine redactor-șef al „Curierului de Iași”, iar din 1877 al ziarului „Timpul” din București, prilej de a-și continua cu trudnică dragoste lucrarea de deșteptare națională prin sute de articole și cronici; între ele, găsim zeci de referințe la marele Cuza, domnitorul oropsit. Nu ne propunem să le nominalizăm, căci doar o înșiruire a lor ar necesita un spațiu întins. Vă lansăm, în schimb, provocarea ca, în cinstea zilei de 24 ianuarie, să recitim emoționantele trimiteri eminesciene la primul domn al Principatelor Române Unite și la uriașa lui personalitate. Pentru Eminescu, Vodă Cuza a fost, de departe, unul dintre iluștrii cărmuitori pe care i-au avut românii vreodată, neuitând de Ștefan cel Mare, Matei Basarab sau Mihai Viteazul. Cunoscându-l personal și auzind din gura lui nețărmurita-i dragoste față de neam și țară, în numeroase articole, Eminescu critică dur pe cei care au complotat la detronarea domnului pământean, cu precădere cadrele militare, demonstrând cu solide argumente juridice că trădarea lor a însemnat o adevărată crimă împotriva românismului.

În alte articole, autorul detaliază condițiile istorice și politice ale alegerii lui Cuza, insistând pe uriașele realizări înfăptuite într-un timp extrem de scurt, care au constituit premisele fundamentale ale dezvoltării statului modern.

Cu un pătrunzător simț al onestității, jurnalistul Eminescu critică unele decizii sau politici cuziste, aplicate nu din rea-voință, ci poate din pripă, sub presiunea, se pare, a unor conjuncturi externe și interne.

Concluzionând, ori de câte ori i s-a dat șansa de a le oferi cititorilor săi exemple demne de urmat, pe lângă marii voievozi care au luptat cu sabia în mâini, iar din piepturi și-au făcut platoșă neînfricată spre apărarea gleei străbune, publicistul Eminescu nu uita să amintească de domnitorul Cuza, model de dăruire în slujba României și a românismului.

Filatelia română: Cuza - Eminescu